

שש א ברכה

יוצא לאור ע"י אברכי הכולל שבמוסדות "מקור חיים" בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג רבי יוסף מוגרבי שליט"א

בית הכנסת "זכור לאברהם" פיצ'וטו רחוב מפרץ שלמה 100, קרית שרת חולון

ערש"ק פרשת "פינחס" יג' בסיון תשע"א גליון מס' 279

"להודות!"

בפרשתנו מצויים אנו על הקרבת קורבן התמיד, כמו שכתוב: "את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערביים, ועשירית האיפה סולת למנחה בלולה בשמן כתית, רביעית ההין". בודאי טעמים רבים כמוסים ועמוקים לקורבנות, אך אנו נביא טעם אחד שעיומו אף נלמד מסר רב, וכמו שכתוב ב"מעם לעוז": אחד מיסודי היהדות שחייב האדם להכיר הטובה למי שעשה לו טובה, ואף אנו צריכים לזכור תמיד את החסדים הגדולים שעושה עימנו הקב"ה בכל עת, ובפרט החסד הגדול שעשה עימנו ה' שנתן לנו את התורה הקדושה, וחסד זה הוא גדול ביותר שכן נוגע הוא לנשמה, שעל ידי התורה זוכים אנו לשלמות נפשיתנו והחסד הנוסף הנוגע לגוף הוא יציאת מצרים, שהוציאנו ה' מעבדות לחירות! וכנגד זה ציוה הקב"ה להקריב בכל יום שני קורבנות: קורבן התמיד של הבוקר כנגד מתן תורה שהיה בבוקר, ותמיד של בין הערביים כנגד יציאת מצרים, שאז הקריבו את הפסח בין הערביים, כמו שנאמר: "ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל בין הערביים". וכן ציוה הקב"ה להקריב עם התמיד "עשרון סולת". כדי להיזכר בנס הגדול שהוריד לנו את המן כל יום מן השמים. ומאחר שכל אדם אסף עומר לגולגולת, שהיה עשירית האיפה ככתוב: "והעומר עשירית האיפה הוא", ציוה הקב"ה כנגד זה להביא "עשרון סולת" לזכור הנס. ומפני שהשיגו ישראל על ידי שני החסדים הגדולים האלו מעלה גדולה ונתעלו בעיני האומות, ציוה שעשרון סולת היה בלול בשמן, כשם שהשמן אינו מתערב בשאר משקין, כך ישראל אינם מתערבים בין האומות. עתה, אחים יקרים, שבעונותינו חרב בית המקדש ובוטל התמיד, לא נותר לנו אלא "ונשלמה פרים שפתינו" - התפילות שהם כנגד הקורבנות, ולכן שומה עלינו לדקדק ככל האפשר לכיין את ליבנו ומחשבותינו למילים אשר מוציאים אנו בפנינו, ונזכה להודות לבורא יתברך כל העת בלב שלם ונפש חפצה!

שליזוי ה'

אחד מהיסודות ועמודי התווך של היהדות כולה הינו המושג של עשה לך רב. בכל הדורות והתקופות מיום היותנו לעם, תפס הרב עמדה מכרעת. הקב"ה ישתבח שמו לעד ציוה בתורתו הקדושה לשמוע בקול הרב ולא לסור מכל דבריו, ואפילו הדבר קשה או לא מובן, חובה עלינו לשמוע, לציית ולקיים מתוך אמונה שלמה בבורא יתברך ובעבדיו - התלמידי חכמים והרבנים האמיתיים די בכל אתר ואתר. בואו ותקראו סיפור מאלף, אמונת חכמים מהי ואיך אפשר לזכות בכוחה לישועות מעל לגדר הטבע. מעשה באחד מחסידיו של האדמו"ר הקדוש רבי חיים מצאנז זצ"ל, שלא זכה שנים רבות להפקד בזרע של קיימא. באחד מראשי השנה החליט לפקוד את רבו הקדוש ולהפציר בו שיברכו בילדים, ואכן באותה שנה בירך אותו הרבי שיפקד בבן זכר. חסיד זה שהיה בעל אמונה גדול ודבוק ברבו בכל אבריו וגידיו, שמח מאוד על דברי רבו, והדבר הראשון שעשה לאחר הברכה - פנה למשרד הפנים הרוסי והודיע שנוולד לו בן ושמו בישראל יצחק. כל כך היה בטוח אותו חסיד בברכתו של הרבי, שהיה הדבר אצלו כאילו כבר קרה וכאילו הוא באמת חובק בן. והנה כעבור שנה התקיימה ברכתו של הרבי אך לא במלואה, אומנם אשת החסיד ילדה, אך ילדה בת בשעה טובה. אמונתו של החסיד לא נפגמה בכהוא זה וגם שמחתו היתה שלמה וידע שיש דברים בגו. עברה עוד שנה ואשתו של החסיד נפקדה שנית אך גם הפעם ילדה בת. גם הפעם האמין החסיד ברבו ולא נפגמה אצלו במאום אמונת החכמים אשר בקירבו וידע שהכל טובה. כך היה בשלוש השנים הבאות, נולדה בת אחרי בת. חמש בנות בסך הכל, ובשנה השישית ילדה האישה בן ויקרא לו אביו: יצחק. הילד גדל לתפארת הוריו ורבותיו, וכל חשקו היה בתורת השם וביראתו. כך עברו להם השנים. והנה הגיע הילד לגיל שנים עשרה. הגיעו חיילים מלשכת הגיוס של הצבא הרוסי לביתו של אותו חסיד ושאלו מי הוא הילד ששמו יצחק, שכן הגיע זמנו לשרת בצבא. היה זה כמובן בגלל הרישום המוקדם שעשה החסיד לאחר הבטחת הרבי, ולפי הרישומים הבן כבר בן שמונה עשרה. בני הבית והשכנים הצביעו על הילד הרך, הנמוך והרזה שהגיע בקושי לגיל שנים עשרה. התפלאו השוטרים לנוכח המראה של הילד הצנום ולקחוהו למפקדיהם. אותם מפקדים פסקו את פסקם שהוא אינו כשיר לשרות צבאי והעניקו לו שיחרור מלא מן הצבא, ובשל כך ישב הילד יצחק ולמד ללא הפרעה, עד שצמח לאחד מגדולי הדור. סיפור נפלא עם מסר רב. כמה צריכים אנו להתחזק בנושא של אמונת חכמים וציות לכל דבר היוצא מפהם. כמה צריך להיות נקי ליבנו מכל עירעורים והרהורים, קושיות ושאלות על אותם שליחי ה' שמעבירים לנו ומלמדים אותנו את רצון ה' האמיתי. כמה זהירות ושמירה צריכות להיות לנו בכל הנוגע לכבוד תלמידי חכמים ולמעמדם, לקיים את כל מוצא פיהם ולסור למאמרם גם אם זה קשה ולא תמיד מובן, גם אם זה נגד הטבע וסותר המציאות, שכן מקרא מפורש הוא בתורתנו הניצחית: "לא תסור מכל אשר יאמרו לך ימין ושמאל" - אפילו אומר לך הרב שהימין הוא שמאל והשמאל ימין - קבל וקיים, האמן וציית. לא תפסיד מכה, ההיפך וההיפך. וכבר מוזכר בפרשתנו על סופם של אותם אנשים שחלקו על הרב - משה רבינו, הלא הם קורח וכל עדתו, ולא עמדה להם שום זכות וחוכמה, מעמד וגדולה, קלונם נחלק לדיראון עולם בתורה הקדושה: "ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם ואת קורח במות העדה באכול האש את חמישים ומאתיים איש ויהיו לנס". אחים ואחיות יקרים, אין זה קל ולא תמיד נעים לקבל מרות, אך אם נדע ונבין שאותם רבנים תלמידי חכמים אמיתיים, הם בעצם שליחי ה', הם בעצם המתווכים בינינו לבין בוראנו ודעתם דעת תורה היא, ממילא נתחזק ונתמיד באמונה בהם ונלך בדרכם, כך נזכה לגאולת ישראל ולבנין אריאל.

זמני כניסת שבת ויציאת השבת

לרבנו	יציאת השבת	כניסת השבת	ת"א
21:01	20:29	19:28	ת"א
21:04	20:27	19:11	י"ד
21:02	20:31	19:19	חיפה

הפסרת השבוע:
"יד ה' היתה"

מטעמים לשבת

"צרוך את המדיינים והכיתם אותם" (כו, ז')

הגאון רבי ברוך בר מקמיץ זצ"ל, נכנס פעם לביתו של אחד ממקורביו, וראה עיתון על השולחן, עיתון חילוני. הזדעזע, ופניו החורו: "איך... איך אתה מסוגל?... שאל ברטט. הלה לא הבין לסיבת החלחלה. נכון שיש כאן כתבות, איך לומר, שלא ברוח חרדית. אבל הרי יש גם ידיעות, ומאמרים, וניתוחי מצב, דברים נחוצים... נתן בו הגאון מבטו החודר, ושאל: "ואם העורך היה נתקף בשיגעון, ומחליט להשמיץ ולהכפיש באופן קבוע את אביך - האם היית קונה עיתון זה?". "ודאי שלא!", התחלחל האיש. "ולהכפיש את הדת, וללעוג למצוות, ולצחוק למסורת, ולכפור באבינו שבשמים - זה לא נחשב! זה לא מקומם! זה - נסבל!..." והלה כבר הבין לסיבת החלחלה... ובפירוש נצטוונו על כך בפרשתנו: "צרוך את המדיינים", תשנא ותתעב את המנסים להחטיא, את המבקשים לתקוע טרזי בין ישראל לאביהם שבשמים. ככתוב: "כי אם עוונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלקיכם!". אל תתייחס אליהם בסלחנות - כשם שאינך מוכן למחול למקלל אביך, למבזה הוריק!!! (מעין השבוע)

"אשר יצא לפניהם ואשר יבוא לפניהם ואשר יוציאם ואשר יביאם" (כו, ז')

כתב בספר "אבני אזל": מנהיג אמיתי צועד לפני העם ואינו נגרר מאחוריו. שומה עליו להרימם אליו ולא להשפיל עצמו אליהם, תוך וותרנות ומלוויו כל מבוקשיהם. "אשר יצא לפניהם ואשר יבוא לפניהם" - שיצא לפניהם ומנהיג את העדה אחרי, ולא שיפנה לאחוריו לראות מה העם מבקש ולמלא אחר רצונו. מנהיג שיוצא לפני העדה, הריהו מרים אותה אליו. כפי שפירש בעל חידושי הרי"ם זצ"ל: "אשר יוציאם" - שהוא מפקיעם מן השפלות והטומאה, "ואשר יביאם" - ומכניסם אל הרוממות והקדושה. אבל מנהיג שיוצא אחרי העדה, הריהו נגרר (מענה של תורה)

מנכסיו, מעלה עליו הכתוב כאילו מקריב תמידיו". וכן אמרו עוד בתלמוד (יומא עא.) "הרוצה לנסך יין על גבי המזבח, ימלא גרונו של תלמידי חכמים יין". נמצינו למדים שהמאכיל והמהנה תלמיד חכם מנכסיו כאילו הקריב קורבנות, וזהו שאומר כאן הכתוב: "את קרבני" - אם רוצה אתה להקריב את קרבני, "לחמי לאשי" - תן את הלחם שלי לאישים שלי היינו לתלמידי חכמים, וממשיך הכתוב "ריח ניחוחי", כלומר שעל ידי זה נגרם לי נחת רוח... (תורת הפרשה)

"כבשים בני שנה תמימים שנים ליום עולה תמיד" (כו, ג')

כתב בספר "ממענות הנצח": דרש רבי יצחק מדרוהוביץ זצ"ל: "כבשים", הדברים הכבושים בליבכם, הכעס איש על רעהו, שאתם אומרים לשמור עליו שנה תמימה, עד ערב יום כיפור - לא תעשו כן, אלא "שנים ליום", פעמיים בכל יום תקריבו כקורבן את הכעס הזה שכבוש בליבכם, פעם בבוקר, בקומכם מן השינה, ופעם בערב בטרם תעלו על ערש יצועכם, וליבכם ישאר נקי ומזוכך. (תורת הפרשה)

"את קרבני קוזמי לאשי ריזו ניזוזזי תשמרו להקריב לי במועדו" (כו, ב')

יש להסביר את הכתוב בדרך רמו, על פי מה שאמרו רבותינו בתלמוד (ברכות י:): "כל המארח תלמיד חכם בתוך ביתו ומהנהו

מזקנים אתבונן - סיפורי צדיקים

רבי יהושע וולק כ"ץ בעל "ספר מאירת עיניים" (סמ"ע), זהיר היה מאוד בכבודם של הבריות ובפרט של תלמידי חכמים. מעולם לא התכבד בקלון חבריו. ועל כך הוא מעיד על עצמו: "ויהי רצון מלפני אבינו שבשמים, שילכו ויעשו עימי המעיינים בפירושי, כמו שעשיתי עם אחרים שלא נתכבדתי מימי בקלון חברי, וגם לא אמרתי מעולם על שום חכם שטעה, אלא (כך נהגתי): במקום אשר יקשה לי על אחד מהמחברים, אני כותב בצידו שלא עמדתי על סוף דעתו, מכוח כך וכך שקשה בעיני עליו, וכתבתי הנראה לעינות דעתי, והקורא יראה ויבחר והאמת יעשה דרכו" (סוף הקדמתו לשו"ע חו"מ). כמה טהורים וזכים דברים אלו שחוט של ענות חן משוך עליהם.

❦ ❦ ❦

את דאגתו של **רבי אלימלך מליזנסק זצ"ל** לטוהר מידות העם ולידידות כנה בין איש לרעהו, יש לראות מתפילתו שחיבר: "ותצילנו מקנאת איש מרעהו, ולא יעלה קנאת אדם על לבבנו, ולא קנאתנו על אחרים. אדרבה תן בליבנו שנראה כל אחד מעלות חברנו ולא חסרונם, ושנדרוך כל אחד את חברו בדרך הישר והרצוי לפניך, ואל יעלה בלבנו שום שנאה מאחד על חברו חלילה".

❦ ❦ ❦

בשנת תרס"ז שלח **רבי נתן צבי פינקל** הסבא מסלבודקה זצ"ל, את אחד המשפיעים והמתכונים הצעירים המוכשרים ביותר, לחולל בישיבת מיר העתיקה מהפיכה רוחנית, ולהכניס בה

סדרים חדשים. עד אז התנהלה הישיבה לפי הנוסח הישן, ללא סדרים קבועים וללא הדרכה ופיקוח רוחני. כוח מוסרי זה לא איכזב התקוה שתלו בו, והצליח להקים בה התעוררות רבתי ולהעלותה לרמה גבוהה. בתחילה נתקל בהתנגדות גדולה מצד כמה מהרמ"ם הזקנים, ובעלי בתים, גבאי הישיבה וכו', אבל לאט לאט התגברו על הקשיים, הגבאים הרחוקו, וגם המשגיחים הקודמים שפעלו בה ושנמצאו בלתי ראויים לאותה איצטלא, פוטרם ממשרתם וקיבלו תפקידים אחרים. מאז הוסדרו בישיבה שיעורים קבועים בהלכה, הנהיגו בה לימוד המוסר, ושיחות מוסר תפסו בה מקום בולט. השקידה גברה ורמת הלימודים עלתה. מני אז החלה תקופה חדשה לישיבת מיר. היא החלה לשגשג, ונהפכה תוך תקופה קצרה לישיבה הגדולה ביותר בליטא הפולנית בעולם כולו. ועם כל מה שאותו משפיע רוחני כביר זה חולל, הרי לאחר כשנה תקפחו מחלה אנושה ביותר, אשר קיפדה את פתיל חייו ונפטר בדמי ימיו. גילה רבי נתן צבי לפני קרוביו: מי יודע, מי יודע, אם לא פגיעה זו באותם משגיחים הזקנים היתה בעוכריו? למרות כוונתו הטהורה, והתועלת העצומה שצמחה ממעשה זה, אך בכל זאת אין המטרה מקדשת את האמצעים - ולו כמה גדולה שתהיה! הוי, הוי! כמה חמורה היא פגיעה בכבוד הבריות הגם שנעשה במלוא הכוונה הטהורה, ועל אף ההישגים העצומים שקוצרים מכך, כי הרי היא כאש שאינה מבחנת בין רעים לטובים...

(הזהרו בכבוד חבריכם)

זוירת השבוע

הבא סימן מכרשתינו, איך ניתן להכיר צדיק?

את התשובות יש לשלוח לפקס: 03 558 4485
בין הפותרים נכונה יוגרל (אחת לחודש)

אחד מספריו של מו"ר עט"ר ראש הישיבה הרה"ג ר' יוסף מוגרבי שליט"א

והייתם לי סגולה

סגולה לפרנסה לומר בכל מוצאי שבת: "ויתן לך האלוקים... וכו', וטוב שיאמרו שניים יחד.

(ישועה והצלחה)

מדברי ראש הישיבה הרב ר' יוסף מוגרבי שליט"א

זיכור הבנים

במי יזכור? במי יזכה?

בדרשה שמסר כבוד קדושת האדמו"ר מטמשוואר שליט"א במסכת חינוך, אמר: "הורים רבים פונים אלי ובפיהם אותה שאלה - מדוע ילדיי לא שומעים בקוליי? מדוע כשאני מבקש מהם להתפלל או לקיים מצוה כלשהי, הם מתחמקים? אני תמיד עונה להם - תפסיקו לחייב אותם, אל תאיימו או תצוו - "בוא מיד להתפלל!" ההיפך, תכריז "מי רוצה לחטוף מצוה?!" "מי רוצה לזכות בתפילה?!" האסון הגדול ביותר הוא המחזה השכיח של ילד, העומד ליד אביו בבית הכנסת, ואביו מעיר לו שוב ושוב - "נו, תתפלל כבר, מדוע אינך אומר את המילים?!", הוא פשוט ממאיס על בנו את התפילה! חכה לתפילה אחת אותה הוא יתפלל כמו שצריך, ואז תאמר לו - "התפללת כל כך יפה, אשריך שזכית להיות מסוגל לתפילה כזו, כמה טוב יהיה אם תמיד תתפלל כך". משפט כזה מחולל פלאים בנפש הילד". הטעים האדמו"ר ואמר: "אין מושג כזה לכפות עבודת ה' בכוח! לתפילה ולשאר מצוות יגיע הילד רק מתוך אהבה והכרה עצמית. הדרך הטובה ביותר להעלות את הילד על דרך המלך, היא רק מתוך שבחים ומחמאות - החדר לראשו שוב ושוב כמה שהוא טוב ומוצלח, וכמה יכול הוא להתעלות. אם אב אומר לבנו: "ראה את פלוני, תראה איך הוא מתפלל יפה, מדוע אתה אינך כזה?", הוא פשוט פוגע בנפשו, הוא מראה לבנו שאינו שווה מאומה, ואם כן מדוע כלל עליו להתאמץ? רק תגובה בנוסח "זוכר איך פעם התפללת יפה?", תניב תוצאות ראויות. ואגב, ניתן לומר את המשפט הזה גם אם לא זכורה לך תפילה מוצלחת במיוחד...". דברים אלו יפים לדורינו יותר מתמיד. קיום המצוות הבא מתוך אהבה ומתוך נחת ורוגע גורם לתוצאות טובות ומועילות לדורות ולהיפך... ועם מעט סבלנות ואורך רוח, נזכה להביא את ילדינו אל הקודש פנימה ולרוות מהם רוב נחת ותענוג דקדושה, אכי"ר.

שלום בית

טוב יותר להתפשר

תמיד אפשר למצוא נושא לויכות. כל סיבה קטנונית מסוגלת להוות מקור לחץ, אם נותנים לה להתפרץ. מובן שלא כדאי להפוך כל ענין פעוט לנושא לדיון ולא כדאי לריב על כל הבדל קטן בדעות בין בני הזוג, אחרת לא יהיה שלום בבית אף פעם. כאן המקום לפשרה, כל אחד צריך להביע נכונות לוותר, עד שמגיעים לנקודה משותפת בהסכמת שניהם. לא משתלם להתעקש כי עלולים להפסיד דברים יקרי ערך בהרבה מהשטות שרבים עליה - הלא הם השלום והאחוה בבית. אחת מן העצות להמנע מוויכוחים נוראים אלו היא לזכור תמיד את עיקר מטרת הנישואין: נתינה וויתור. אין קשר בינם לבין הזוטות שרבים עליהם. הם הרבה יותר מרוממים ומתקיימים מהם. לכן, רכז מאמציך לתכלית האמיתית בנישואין, וותר על הפרטים הצדדיים. גם הדיין מצווה בתורתו הקדושה לשמוע את בעלי הדין ותמיד לנסות למצוא את הפשרה בין השניים, כי ממחלוקת ודין לא יוצאים דברים טובים.

פעמים צריך שהבעל יהיה "המפסיד" ופעמים האישה, אך כאשר לומדים לוותר ולתת לשני, הרי שכולם ירויחו והבית יהיה רגוע ושלו ומלא שמחת חיים. בבית שלא מוותרים וכל אחד מתבצר בעמדתו ועומד על דעתו, הרי שהתוצאות תהינה חמורות מאוד, כדאי לעבוד על המידות, כדאי לוותר מעט ולהרויח הרבה, והעושה כן - חיו מאושרים, וששון ושמחה מנת חלקו.

אברי שיכר

• הרב"ק רבי יצחק אייזיק מקומרנה אומר: כל אדם זקוק למידה ידועה של דאגות או יסורים, ספינה ללא מטען - מטלטלת ואך עלולה להתהפך.

• מאמר החכם אומר: אם תזכור את בוראך בשלוחך - תמצאנו בעת צרתך.

• הרב"ק רבי יוסף מפולנאה ואמר: המצטער ומתייסר, יתבונן על צער השכינה שזה גורם, ואז יתבטל מצערו.

• הרב"ק רבי מרדכי יוסף מאיזביצה אומר: אין על ישראל עול ושיעבוד של גוים כי אנו מאמינים: הכל הוא מהשם יתברך.

(פתגמים נבחרים)

על כן יאמרו המושלים - משל ונמשל

את הבגדים שפשט, לכבסם. שפשה בכיסוי לרוקנם - והוציאה קופסת טבק פשוטה. שזהרה באור יקרות. כי הקופסאות הפשוטות באותו מקום עשויות היו מהמתכת המצויה - זהב טהור ומשובצות באבני החן השכיחות - יהלומים זוהרים... רוקנה את הטבק ומיהרה אל הצורף. נעתקו המילים מפיו, ולבסוף אמר: "הזהב שווה כמה עשרות זהובים" - גם בהם היה די לכלכלם כמה וכמה חודשים, "אבל היהלומים, אותם אתקשה להעריך. איני יכול לקבוע במקום כמה אלפי זהובים הם שווים!" עתה נעתקו המילים מפיה. ביקשה ממנו כמה עשרות זהובים על חשבון העושר המובטח, ומיהרה לסובב בחנויות... קם האיש משנתו, משמים וקודר, ולפתע נדרך, לא האמין למראה עיניו: השולחן ערוך, מכוסה מפה צחורה וכלים הדורים, ועליו כל מיני מאכלים ומעדנים, ואשתו מאירה לו פנים - אם חולם הוא, אינו חפץ להקיץ... "מה קרה?", שאל מבולבל, ואשתו פתחה וסיפרה על קופסת הטבק שמצאה. "אשרינו, עשירים אנו, נושענו", קראה. והוא שמע - והתעלף!... בדי עמל עוררוהו: "מה לך?", שאלו בחרדה. כשנפתחו הארגזים הבואשים והושם ללעג ולכלימה, לא התעלף. ועתה, כשהתעשה, התעלף! "אבוי", קרא בבכיה, "הלא באותו מקום היו האבנים הטובות כאבני חפץ, והזהב לא נחשב למאומה! הן יכול היתני למלא ארגזים אלו ביהלומים, והארגזים עצמם מזהב! ואיך נסכלתי להמיר עושר כה רב - בשכר כלה ונרקב..." **והנמשל:** עיקר ירידת הנשמה לעולם הזה היתה כדי לסגל תורה ומצוות, עושר רוחני ונצחי אותו תביא עימה לעולם העליון, אך בבואה לכאן שוכחת היא את יעודה ומצאת מחייתה מעיסוק בשכר... כל ימי היותה כאן, מתקיימת היא מעיסוקה. אבל אם זו הסחורה אותה תביא עימה לעולם הבא - הן תהיה ירוק, ללעג ולכלימה... והנה נסקרים מעשיה ונפרטים האחד לאחד - ולפתע רואה היא כמה שכר נותנים על כל מעשה טוב, כמה שכר ניתן אף על צחצוח המנעלים לכבוד שבת - ואיך לא תתמוגג מצער נורא! הן אמת שהשכר גדול ורב - אבל יכולה היתה לעלות עם אין ספור מצוות, אילו רק ידעה...

(הגדה של פסח - ה"חפץ חיים")

במדרש דרשו פסוק זה: "מה יפו פעמיך בנעלים", על עוצם וגודל השכר הניתן עבור צחצוח המנעלים לכבוד שבת קודש. בענין זה נשא ה"חפץ חיים" זצ"ל משלו, בשם הגאון בעל "קול יהודה" זצ"ל: מעשה באדם מחוסר פרנסה, ואין בביתו לחם לאכול. אמר לאשתו: "כבר אמרו חכמים, כי מי שאינו רואה ברכה בעירו, יעקור למקום אחר, ומשנה מקום משנה מזל". נטל ברכת הדרך והפליג לעיר רחוקה. פתח שם אטליו לממכר בשר ודגים, רכש שם טוב וראה ברכה בעמלו. כסף רב חסף, כי היו שם מרבצי אבנים טובות ומכרות זהב למכביר, והתושבים שילמו במיטב עבור מצרכי המזון. משהתעשר, אמר לנפשו: "הגיעה העת שאשוב לביתי ולמשפחתי. ודאי טובלים הם חרפת רעב בהעדר, אחזור ואשפיע עליהם רוב טובה מעושרי". מיד מכר את החנות ומימש את רכושו. ברם, מה יביא עימו לביתו - מטבע מדינה זו אינו עובר לסוחר בארצו. עליו לקנות סחורה מתבקשת - ומה טוב אם יוכל להרויח עליה במכירתה. סחורה אחת כזו מכיר הוא, ומי כמוהו בקי בה: בשר בקר, עופות ודגים! מיד קנה בכל הונן בשר לרוב, כמה שמש שיש בידי לבשרם שתקוותיהם עומדות להתממש: מיד יגיעו ארגזים מלאי סחורה, ימכרוהו בריח ויתפרנסו בהרחבה. בעיניו כלות המתינו לבוא האוניה, והוא שכר שירת עגלות שתיבא את הארגזים לביתו. העגלות הגיעו בשקשוק גלגלים, וכל השכנים יצאו לחזות בפריקת המטען. בהתלהבות עטו בני הבית על הארגזים לפותחם - ומיד נסוגו הכל אחור מפני הסירחון והצחנה - הבשר הבאיש ונרקב, והעלה רימה ותולעה בחודשי הפלגתו בים... מיד זעקו הכל ותבעו לסלק את המפגע, והיה עליו להוציא את שארית ממונו לשכור סבלים שיסכימו לשאת את המטען המבאיש ולהשליכו לנהר. מרה היתה עליו נפשו, לא כך חשב ולא כך ציפה, ומרוב עצבנו ומרירותו נכנס למיטתו ושקע בשינה. ביתיים, נטלה אשתו

אל תיקרי הליכות אלא הלכות

- ✓ חולה שאין בו סכנה עושים לו כל צרכיו על ידי גוי, כיצד? - אומרים לגוי לעשות לו והוא עושה. לבשל לו, לאפות לו וכיוצא באלו, אבל אין מחללים עליו את השבת באיסורי תורה אפילו אם קיימת אצלו סכנת אבר.
- ✓ אם הרופא אומר שאם לא ירפאו את האבר עלול המצב להגיע לפיקוח נפש, הרי דינו כדין חולה שיש בו סכנה. ובזמנינו אומרים הרופאים שכמעט אין סכנת אבר שלא כרוך בזה גם סכנת כל הגוף על ידי הרעלה וכדומה, ולכן מחללים על חולה כזה את השבת על ידי ישראל ואפילו באיסורי תורה.
- ✓ חולה שיש לו כאבים חזקים וכל גופו חלה על ידי זה, או שנפל למשכב אף שאין בו סכנה, מותר לעשות בשבילו רפואה שאין בה מלאכה. ומותר לו לקחת תרופות כגון גלולות, סירופ וטיפות. ומותר לערבב מי חמצן במים כדי לגרגר בהם.
- ✓ חולה שאין בו סכנה, אף כי מותר לו לקחת תרופות, עם כל זה אסור לו לקחת כל תרופה אחרת שהוא זקוק לה בשל מיחוש אחר שיש לו, כגון הסובל משפעת - לא יקח גלולה להרגעת כאב קל הבא לו מהשיניים.
- ✓ מי שיש לו כאבים חלשים והוא מתחזק והולך כבריא, אסור לעשות לו שום רפואה, גזירה שמא ישחק סממנים, וכן אסור לו לקחת תרופות.
- ✓ מי שהתחיל לקחת תרופות לפי פקודת רופא ברציפות במשך כמה ימים ושבת ביניהם, ויש חשש שהפסקת לקחת התרופה בשבת תגרום לו נזק, כגון שלוקח תרופות אנטיביוטיות שצריך לקחתן כמה ימים רצופים והפסקת לקחתן גורמת לפעמים לנזק חמור - מותר להמשיך לקחתן בשבת. ויש מקילים בכל התרופות שהתחיל לקחת לפני שבת, ואם יפסיק לקחת יבוא לידי מכאובים שיוצאים מגדר מיחושים בלבד, או שיצטער מזה.
- ✓ מי שרגיל להשתמש בכל יום בויטמינים כתחליף למזון מסויים, ולקוח זאת כדי להמנע מאכילה שלא יוסיף יותר מדי על המשקל וכדומה, או שלוקח מסיבת חולשה וכדי לחזק את מזגו ולרפואת מיחושיו - מותר לקחתן גם בשבת.
- ✓ אסור לתת על גבי ביטנו כלי שיש בו מים חמים, ואפילו בחול מפני הסכנה, שפעמים שהם רותחים. ובקבוק גומי סגור היטב שיש בזמנינו, יש להקל לצורך גדול.
- ✓ הסובל מנזלת או שיעול, אסור לו לעשות שום טיפול לרפואה, כגון להשתמש בטיפות אף, או לקחת גלולות או טיפות לשיעול, אולם אם מיחושים אלה הם חזקים עד שנחלש כל גופו או שנפל למשכב, מותר לו לקחת טיפות אף ושאר תרופות.
- ✓ הסובל מנזלת קשה שסותמת דרכי הנשימה, יש להתיר לו להריח משחה שקנתר "ויקס", כיון שהמשחה אינה מרפאת אלא מפסקת לפי שעה את הנזלת.
- ✓ מי שחש בשיניו מעט, לא יקח כדור להרגעת הכאב, אבל מותר לו לשתות משקה חריף שדרך בני אדם בריאים לשתותו, כמו ברנדי או יין שרף, ויקפיד לגמוע את המשקה בבת אחת ולא לשתוף בו את הפה ושוב להפליטו, ואפילו להשהותו בפיו ולבולע אותו לאחר זמן אסור, ואם הוא סובל מכאב שיעורר עליו נפשו, מותר לו לקחת תרופה להרגעת הכאב.

(השבת והלכותיה)

בגיל ורעדה בשמחה ויראה נכרך ברכת הדיוט בשם כל אנ"ש את
מו"ר עט"ר הגאון ר' יוסף מוגרבי שליט"א והרבנית תליט"א
לרגל שמחת ליבם בהגיע בנם היקר והחביב, עלם חמודות, עדיו לגאון ולתפארת
ה"ה כבוד זי"ם אברהם זי"ו

לנועם עול תורה ומצוות במזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת
יתן ה' ויזכו לראותו יחד עם כל יוצאי חלציהם מתעלים בתורה ויראת ה' טהורה בדרכי האבות ובדרך
האמת הצרופה ובמידות טובות וישרות וירו רוב תענוג ונחת דקדושה, וירבה ה' גבולם לזכות לדורות
ישרים ומבורכים, מתוך בריאות גופא ונהורא מעליא ושפע טובה וברכה במידה מרובה,
לאורך ימים ושנים דשנים ורעננים, אכי"ר.

לע"נ מיכאל אורן בן יעקב ורעיה